

TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN ANALİZİ

POSTGRADUATE STUDIES ANALYSIS ON TURKISH TEACHING

Ceren ŞENTÜRK

Yüksek Lisans Öğr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Buca, İzmir, Türkiye

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2231-2705>

senturk.ceren@ogr.deu.edu.tr

İlyas YAZAR

Doç. Dr. Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi, Buca, İzmir, Türkiye

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6784-289X>

iyazar@gmail.com

Received: 23-02-2021

Accepted: 07-04-2021

Published: 30-07-2021

Suggested Citation:

Şentürk, C., & Yazar, İ. (2021). Türkçe öğretimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmaların analizi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education (IJTASE)*, 10(4), 258-276.

This is an open access article under the [CC BY 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Öz

2010-2020 yılları arasında Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezleri incelemeyi amaçlayan bu çalışma, betimsel düzeyde nitel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Çalışma kapsamında 138 yüksek lisans ve 42 doktora tezi incelenmiş, verilerin toplanmasında doküman incelemesi, analizinde ise içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İncelenen çalışmalar yayın yılı, yayın türü, metodoloji, katılımcı türü, veri toplama aracı, analiz yöntemi, çalışılan anabilim dalı, Türkçe öğrenme alanı olmak üzere 8 kriter üzerinden analiz edilmiş, bulgular frekans ve yüzde dağılımları verilerek sunulmuştur. Yapılan araştırma Türkçe öğretimi ile ilgili tezlerin 2018-2019 yıllarında artış gösterdiği ve genellikle yüksek lisans düzeyinde yapıldığı görülmektedir. Yapılan çalışmaların çoğunlukla Temel Eğitim ve Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı bünyesinde yapılmış olup öğrenme alanı olarak daha çok yazma becerisi üzerine yoğunlaşmıştır. Çalışma grubunun ağırlıklı olarak öğrenci ve öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Çalışmalarda daha çok nicel araştırma yönteminin ve deneysel araştırma modelinin kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelenen tezlerde en sık kullanılan veri toplama aracının ise ölçek veya test olduğu belirlenmiştir. Veri analiz teknikleri incelendiğinde ise ağırlıklı olarak betimsel istatistik verilerinin ve parametrik testlerin kullanıldığı saptanmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bilgiler doğrultusunda bazı önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Terimler: Türkçe öğretimi, okuma, yazma, konuşma, dinleme.

Abstract

This study, which aims to examine the graduate theses prepared in the field of Turkish teaching between 2010-2020, is designed as qualitative research at the descriptive level. Within the context of the study 138 master's and 42 doctoral theses were examined, document review was used in data collection and content analysis method was used in the analysis. The examined studies were analyzed over 8 criteria including publication year, type of publication, methodology, type of participant, data collection tool, analysis method, department of study, Turkish language learning area, and the findings were presented by giving frequency and percentage distributions. Research has shown that theses related to Turkish teaching have gained momentum in 2018-2019 and are mostly done at the master's level. These studies are mostly written incorporating in the Primary Education and Department of Turkish Education and are more focused on writing skills as a learning area. It was concluded that the study group mainly consisted of students and teachers. It was also found out that the quantitative research method and experimental research model were mostly used in the studies. Furthermore, it was identified that the most commonly used data collection tool in these studies is scale or test. Ultimately, when data analysis techniques were examined, it was found that descriptive statistical data and parametric tests were mainly used.

Keywords: Teaching Turkish, reading, writing, speaking, listening.

GİRİŞ

Ana dil, bireyin hayatında oldukça önemli bir yere sahiptir. İnsanın içinde yaşadığı, var olduğu dünyayı anlama ve anlatma aracına dil denir. İnsan hayatı boyunca ana dili sayesinde iletişim kurar ve diğer insanlarla etkileşim içine girerek sosyal bir bağ oluşturur. Tarihin her döneminde insanlar birbirleriyle daha iyi ve daha rahat anlaşmak için dile ihtiyaç duymuşlar ve dil öğretimine önem

vermişlerdir. Bu sayede bilgiyi edinip nesilden nesile aktarılması sağlanmıştır. Türkçe derslerinin sistemli olarak yürütülebilmesi için iyi planlanmış öğretim programlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Eğitim programları, ülkenin ihtiyaçlarına ve beklentilerine cevap verdiği oranda başarılı olurlar. Türkçe dersi öğretim programının amacı kendine güvenen, etkili okuyan, yazan, duygu düşünce ve hayallerini iyi ifade edebilen, problem çözebilen, estetik zevke sahip, milli değerlere duyarlı, dinleyen ve konuşan öğrenciler yetiştirmek olarak vurgulanmıştır (MEB, 2006). Bu amaçların gerçekleşmesi öğrencilerin, dilin doğru kullanımını teşvik eden bir çevrede bulunması, yani birbirleriyle etkileşimde bulunabilen bir ortam paylaşımıyla mümkündür.

Türkçe müfredatının amacı iletişimde anlam yaratmak için öğrencilerin kapasitelerine katkıda bulunmaktır. Programda bahsedilen amaçlara bakıldığında, öğrencilerin temel dil becerilerinin (dinleme, okuma, konuşma ve yazma) iyi geliştirilmesi gerekmektedir. Burada önemli olan sadece bir beceriye odaklanmak olmamalı her bir beceri eşit düzeyde önemsenmeli ve geliştirilmesi sağlanmalıdır. Genelde hem okul hem de toplum hayatına baktığımızda programda bahsedilen amaçların yeterince yerine getirilmediği ve iletişimde yaşanan çatışmaların bahsedilen dil becerilerinin eşit düzeyde geliştirilmediğinden kaynaklandığını görmekteyiz. Dinleme, dil becerilerinin içinde ihmal edilmiş bir alan olarak ortaya çıkmaktadır (Çiftçi, 2001: 4). Bu durumun en önemli sebebi dinleme olarak ifade edilen dil becerisinin diğerleriyle kıyaslandığında fark edilmeden ve belirli bir eğitim gerektirmeden kazanılıp kullanılan bir beceri olduğu şeklinde ifade edilebilir. Bu durumda beraberinde birbirini yeterince iyi ve verimli dinlemeyen insanları ortaya çıkarmakta ve iletişim çatışmalarına yol açmaktadır. Bu sebeple eğitim öğretim faaliyetlerinde dinleme çalışmalarına gereken önemin en az diğer beceriler kadar verilmesi gerektiği oldukça önemli ve dikkate alınması gereken bir durumdur.

Günümüzde bireylerin toplum içinde iletişim süreci açısından kendilerini ifade etmede önemli olan dil becerilerine baktığımızda, öncelikle yazma ve okuma becerileri gibi işlevsel ve anlaşılabilir becerilerin etkili olduğu görülmektedir. Bu nedenle ilköğretimin ilk basamağı olan birinci sınıftan itibaren öğrencilerin etkin ve işlevsel bir okuma yazma becerisi kazanmaları amaçlanmaktadır. İlk okuma yazma becerisinin öğrenciler için okuyup yazabilmenin dışında farklı hedefleri olmalıdır. Bahsedilen bu hedefleri şu şekilde açıklamak mümkündür: Türkçeyi doğru, güzel ve etkin kullanma, sorun çözme, karar verme, insanlarla iletişim kurma becerisini geliştirme, okuduğunu anlama ve anlaşılır şekilde ifade edebilme ve Türkçeyi sevdirmedir (Temur, 2014: 457).

İlk okuma yazma öğretimi, eğitim öğretim sürecinde görülen tüm derslerin temeli ve en önemli basamağıdır. Bireyin toplumda sözlü, yazılı veya görsel ürünleri anlamasını ve diğer insanlarla sağlıklı iletişim kurmasını sağlayan en önemli ihtiyaçtır. Okuma ve yazma becerisi öğrencinin hem günlük yaşantısında hem de akademik hayatında var olduğu için bu becerilerin kazanımı öğrenciler için daha önemli ve öncelikli hale gelmektedir (Calp, 2012: 2). İlk okuma yazma dersinin bir sonraki aşaması Türkçe dersi olarak öğretim planlarında devam etmektedir. Türkçe dersi; okuma, yazma, konuşma, dinleme/izleme alt beceri alanlarından oluşan bir derstir. Türkçe eğitiminin amacı, okuduğunu anlayarak eleştirel bir bakış açısı geliştiren, duygu düşüncelerini sözlü ve yazılı olarak ifade edebilen, medya kaynaklarını kullanarak bilgiye erişebilen, sorgulama ve üretme becerisine sahip bireyler yetiştirmektir.

Son yıllarda yapılan çalışmalara bakıldığında genellikle Yabancılara Türkçe Öğretimi konusunun ön plana çıktığı görülmektedir. Türkçenin birçok alanda dünyaya açıldığı son dönemde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde oldukça önemli bir konu haline geldiği yapılan çalışmaların yoğunluğundan anlaşılmaktadır. Yabancılara Türkçe Öğretiminin ilk eseri olarak Divanu Lugati't-Türk gösterilebilir. Araştırmalar sonucunda yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmaların çoğunluğunun dil becerilerine ve bu becerileri geliştirmeye yönelik olduğu görülmektedir. Dış dünya ile iletişimde bulunduğumuz her an bu dil becerileri aktif olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla bu becerileri içerisinde barındıran dil kapasitemiz kadar anlar, yine dil kapasitemiz kadar da anlatırız. Bu sebeple genellikle alanda yapılan çalışmaların Türkçe öğretiminin öğrenme alanları olan okuma, konuşma, yazma ve dinleme /izleme becerilerini geliştirmeye, var olan sorunları tespit edip gidermeye yönelik olduğu görülmektedir (Demir ve Özdemir, 2017: 14).

Okuma, bilgiye ulaşmadaki en kısa yollardan biridir ve aynı zamanda anlama gücünü geliştirmeye de katkı sağlar. Okuma ile bilgi birikimini artıran birey bunun yanında dünyaya karşı bakış açısını genişletir, yorumlama gücünü artırır, konuşma ve yazma becerilerinin gelişmesine katkı sağlar. Okuma yalnızca gözle yapılan bir eylem değil bilişsel süreçleri de içine alan, okuma sırasında sembollerin de anlamlandırıldığı bir süreç olarak ifade edilmektedir. Bilgi birikimi de ancak okumanın anlamlandırılması ile sağlanabilir. Anlama becerisi ise öğrenmeyi öğrenmektir. İlkokuldan üniversiteye kadar tüm dersler okuduğunu anlama becerisi üzerine inşa edilir. Bireyin okuma eylemini gerçekleştirerek, okuduklarını yorumlaması ve anlamlar çıkarması sahip olduğu kelime hazinesi ile ilişkilidir. Verimli, nitelikli ve çok okuyan bireylerin kelime hazinesi genişler ve okuduğunu daha hızlı daha etkili şekilde kavraması ve anlamlandırması kolaylaşır. Yazma becerisi ise bildiklerini, düşündüklerini, duygularını anlatmadır. Öğrendiğimiz bilgi, beceri, tutum ve değerleri açığa vurmanın ifade etmenin bir yoludur (Kadıoğlu ve Ateş, 2017: 3). Bahsedilenlerin ışığında, okuma öğrenme sürecinde en etkili araçtır. Yazma, öğrenilenleri açığa çıkarmadır. Okuma ve yazma becerilerinde yetkin olan birey hem akademik hem de sosyal yaşantısında başarılı olacaktır. Fakat okuduğunu anlamayan, anladığını ifade edemeyen birey yaşam evreninde sürekli kendini ifade edememenin sonucu olarak başarısız olacak ve kendini geliştirmede sıkıntılar yaşayacaktır. Bu açıdan okuryazarlık bireyin hem akademik hem de hayat başarısında en kilit noktalardan biridir.

İnsanı insan yapan en önemli ve belirleyici faktörlerden biri de şüphesiz konuşma becerisidir. Konuşma becerisi insanların günlük hayatta en çok kullandığı sosyal ilişkilerinin devamı için ihtiyaç duyduğu bir beceri olarak karşımıza çıkar. Yapılan araştırmalara göre dil becerilerinde konuşmanın iletişimde ne denli önemli olduğu görülmüştür fakat buna rağmen bu beceriyi geliştirmek için yeterli olmadığı düşünülmektedir.

Konuşma yeteneği doğuştan gelen bir yetenektir. Fakat bireyin düzgün, doğru ve etkili konuşması ailede ve okul yaşantısında alacağı eğitimle ilişkilidir. Birey okula gelmeden önce ailesiyle ve arkadaşlarıyla konuşmasını geliştirir. Bu süreçte bireyin çevresinin ve ailesinin model olması oldukça önemlidir. Bu konuda aileler bilinçlendirilmelidir çünkü yanlış kelime kullanımı ve telaffuz hataları ilerleyen süreçte çocuğun okul yaşantısında da kendisini gösterecek ve bu yanlışları düzeltmek oldukça zor olacaktır. Erken tespit edilen hataların geri dönüşleri de daha olumlu olacaktır. Özellikle gelişimin erken döneminde hem bireyin yakın çevresi hem de ailesi bu konuda dikkatli ve iyi bir rol model olmalıdır. Konuşma eğitiminde istenen hedeflere ulaşılması için aile ve yakın çevreden sonra sıra öğretmene gelmektedir. Gününün büyük kısmını okulda geçiren çocuk, öğretmenin telaffuz ve diksiyonundan etkilenmekte ve öğretmenini taklit etmektedir (Uçgun, 2007: 2). Bu sebeple öğretmenin konuşma ve diksiyonu düzgün olmalıdır. Çünkü öğrencilerin konuşmalarındaki hataları düzeltmelerinin ve etkili konuşma becerisi kazanmalarında en etkili yollardan biri, öğretmenlerinin konuşmasını dinlemeleri ve onları taklit etmeleridir. Öğrenci, karşısında düzgün, doğru ve etkili konuşan bir öğretmeni dinlediğinde kendi konuşmasında yaptığı yanlışları fark ederek öğretmenin konuşmasını dinleyerek ve model olarak düzeltmeye çalışır. Bu süreçte öğretmenler de öğrencilerin konuşması için sık sık fırsat vermeli ve onları konuşmaları konusunda desteklemelidir.

Tüm bahsedilenler ışığında etkili ve verimli bir şekilde ilk okuma yazma ve Türkçe eğitimi almış öğrenciler, diğer derslerde ve alanlarda daha az anlama ve kavrama sorunu yaşayacak kendini ifade etmede güçlük çekmeyecektir. Yukarıda da söz edildiği şekilde dil becerileri birbirleriyle yakın ilişkiler içindedir, birbirinden ayıramaz ve bir bütün olarak değerlendirilmelidir (Uçgun, 2007: 7). Dinleme ve okuma alışkanlığı olmayan birinin düzgün yazabilmesi ya da konuşabilmesi de beklenemez. Süreç içinde öğretmenler, farklı etkinlik ve uygulamalarla öğrencilerine fırsat verilmeli, onları konuşma, okuma, yazma, izleme ve iyi bir dinleyici olmaları konusunda desteklemeli bu becerileri geliştirmeleri için onlara zaman ve ortam yaratabilmelidir. Bu ortam sadece okul içinde kalmamalı, okul dışı faaliyetler, geziler, sempozyumlar, konferanslar, yazma atölyeleri gibi farklı etkinliklere öğrenciler dâhil edilerek sağlanmalıdır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, Türkiye’de 2010-2020 yılları arasında Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmaların incelenerek literatürün değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya dâhil edilecek kaynaklar aşağıda belirtilen ölçütlere göre belirlenmiştir. Buna göre:

1. 2010-2020 yılları arasında tamamlanmış, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi’nde erişime açılan ve ulaşılabilen Türkçe öğretimi alanında yazılmış yüksek lisans ve doktora tezleri analize dâhil edilmiştir.
2. Türkçe dersinin hedef, içerik, yöntem ve ölçme değerlendirme kısımları incelenmeye alınmıştır.
3. Türkçe dersinin alt alanları olan dinleme, okuma, konuşma, yazma ve izleme becerileri incelemeye alınmıştır.

Problem Cümlesi

Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıda verilen problem cümlelerine cevap aranmıştır:

1. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin yayın türüne göre dağılımı nasıldır?
2. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin yayın yılına göre dağılımı nasıldır?
3. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin çalışılan anabilim dallarına göre dağılımı nasıldır?
4. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin Türkçenin temel dil becerilerine göre dağılımı nasıldır?
5. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin metodolojisine göre dağılımı nasıldır?
6. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin çalışma grubuna göre dağılımı nasıldır?
7. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin veri toplama aracına göre dağılımı nasıldır?
8. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin veri analiz yöntemine göre dağılımı nasıldır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Türkiye’de 2010-2020 yılları arasında Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmaların belirlenerek literatürün incelenip değerlendirilmesini hedefleyen bu çalışmada kullanılan araştırma modeli doküman incelemesidir.

Doküman incelemesi nitel bir araştırma yöntemidir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Tek başına veri toplama yöntemi olarak kullanılabildiği gibi farklı yöntemlerle birlikte de kullanılabilir. Farklı dokümanların toplanması, gözden geçirilmesi, sorgulanması, anlaşılması ve analizi olarak tanımlanabilen bilimsel bir araştırma yöntemidir (Özkan, 2020).

Bu çalışma kapsamında Türkçe öğretimi konusunda 2010-2020 yılları arasında yazılmış yüksek lisans tezleri ve doktora tezleri doküman olarak incelenmiştir. Bu dokümanlara ulaşabilmek için YÖK Ulusal Tez Merkezi, Google Akademik ve Ulakbim gibi elektronik veri tabanlarından yararlanılmıştır.

Araştırmanın Örneklemi

Bu araştırmanın örneklemi son 10 yılda (2010-2020) Türkiye’de yapılan ve çalışmaya dâhil edilme kriterleri doğrultusunda erişime açık olan 171 tez oluşturmaktadır. Bu çalışmadaki örneklem seçilirken kullanılan dâhil edilme kriterleri anahtar kelime, zaman aralığı, Türkçe öğrenme alanları ve belirlenen anabilim dalı şeklindedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada YÖK Ulusal Tez Merkezinde bulunan tezlere ulaşabilmek için; “Türkçe eğitimi”, “Türkçe öğretimi”, “okuma”, “yazma”, “dinleme”, “konuşma”, “Türkçe dersi” gibi anahtar kelimeler

aratılmıştır. Belirtilen ölçüt takımlarına uygun olan ve erişime açık olup ulaşılabilen 171 tez incelenmiştir.

Verilerin Analizi

Türkçe öğretimini konusunda yapılan lisansüstü akademik çalışmaların analiz süreci 4 hafta sürmüştür. Bu süreçte 171 tez çalışması incelenmiştir. Veri analiz süreci Excel programı kullanılarak yürütülmüştür. İncelenen tezler ayrı başlık altında gruplandırılmıştır. Kullanılan Excel programında “*Makale referansı (APA), Metodoloji, Örneklem/Katılımcılar, Veri toplama araçları, Veri analiz yöntemi, Türkçe öğrenme alanları, Tez türü, Yayın yılı, Anabilim dalı*” başlıkları altında çalışmaların incelenmesi yapılmıştır. Bu araştırmada incelenen çalışmalar “*Yayın Yılı, Yayın Türü, Metodoloji, Katılımcı Türü, Veri Toplama Aracı, Analiz Yöntemi, Çalışılan Anabilim dalı, Türkçe öğrenme alanı*” olmak üzere sekiz kriter üzerinden analiz edilmiştir. Verilerin analizinde frekans ve yüzde hesaplamaları kullanılmıştır. Çalışma sürecinde incelenen tezler kaynakçada belirtilmiştir.

BULGULAR

Çalışmaların Yayın Türüne Yönelik Bulgular

Tablo 1. Tezlerin yayın türüne göre incelenmesi

Çalışma Yayın Türü	Frekans	Yüzde
Yüksek lisans	130	76,03
Doktora	41	23,97
Toplam	171	100

Türkçe öğretimine yönelik yapılan tezlerden %76,03’sinin yüksek lisans, %23,97’sinin doktora tezi olduğu görülmüştür. Ayrıca Tablo.1 incelendiğinde 10 yıllık süreçte yapılan Türkçe öğretimine yönelik yapılan tezlerin yüksek lisans tezi olarak yoğunlaştığı görülmektedir. Yazılan tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezi olması, yüksek lisans program sayısının ve bu programlara kayıtlı olan öğrenci sayısının doktora programına kayıtlı olan öğrenci sayısından daha fazla olduğu yapılan araştırmalar sonucunda görülmüştür.

Çalışmaların Yayın Yılı Yönelik Bulgular

Tablo 2. Tezlerin yayın yılına göre incelenmesi

Tez yılı	Frekans	Yüzde
2010	6	3,50
2011	7	4,10
2012	5	2,92
2013	9	5,27
2014	8	4,68
2015	12	7,02
2016	9	5,27
2017	8	4,68
2018	29	16,95
2019	54	31,57
2020	24	14,04
Toplam	171	100

Türkçe öğretimine yönelik yapılan tezlerden 2010-2020 yılları arasında yayınlanan 130’u Yüksek lisans tezi, 41’i doktora tezi olmak üzere 171 tez incelenmiştir. İncelenen tezlerin 2018 yılından itibaren sıklık gösterdiği ve incelenen çalışmaların %62,56’sının 2018-2020 yılları arasında yayınlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Tablo.2 incelendiğinde 10 yıllık süreçte yapılan Türkçe öğretimine yönelik tezlerin 62,56 yüzde ile tez çalışmalarının yaklaşık yarısından fazlasının 2018-2020 yılları arasında son üç yılda yoğunlaştığı görülmektedir. 2018 Türkçe Öğretim Programı’nda yer alan “dersin işlenişinde ve uygulamalarda görsel iletişim araçlarına yer verilmeli; slayt, bilgisayar,

televizyon, etkileşimli tahta, internet, EBA vb. içerikler etkin olarak kullanılmalıdır” ifadesiyle birlikte bu tarihlerde yapılan çalışmalarda Türkçe öğretimine yönelik farklı yöntem ve tekniklerin kullanımı, bilişim teknolojilerinin ve web 2.0 araçlarının sürece dâhil edilmesi gibi konularda yoğunlaştığı görülmektedir. Yapılan çalışmaların 2018 yılından sonra yoğunluk göstermesine Türkçe öğretim programlarındaki değişimler, lisansüstü program sayılarının artması ve ilgili programlara alınan öğrenci kontenjanlarındaki artışlar gerekçe gösterilebilir.

Çalışmaların Anabilim Dalına Yönelik Bulgular

Tablo 3. Tezlerin anabilim dalına göre incelenmesi

Anabilim Dalı	Frekans	Yüzde
Temel Eğitim	128	74,85
Türkçe Eğitimi	43	25,15
Toplam	171	100

Türkçe öğretimine yönelik incelenen tezlerin çoğunlukla Temel Eğitim Anabilim Dalı ve Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı bünyesinde yazıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Tablo.3 incelendiğinde 2010-2020 yılları arasında 10 yıllık süreçte yapılan Türkçe öğretimine yönelik tezlerin yüzde 74,85’inin Temel Eğitim Anabilim Dalı çalışmalarında yoğunlaştığı görülmektedir.

Çalışmaların Türkçe Öğrenme Alanlarına Yönelik Bulgular

Tablo 4. Tezlerin Türkçe öğrenme alanlarına göre incelenmesi

Türkçe Öğrenme Alanları	Frekans	Yüzde
Okuma	35	20,46
Yazma	61	35,67
Dinleme	30	17,54
Konuşma	11	6,43
İlk okuma yazma	14	8,18
Diğer	20	11,69
Toplam	171	100

Türkçe öğretimine yönelik incelenen tezlerin çoğunlukla yazma öğrenme alanında yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Tablo.4 incelendiğinde 10 yıllık süreçte yapılan Türkçe öğretimine yönelik tezlerin 126 frekans ve 73,67 yüzde ile okuma, yazma ve dinleme öğrenme alanlarında yoğunlaştığı görülmektedir. Yabancılara Türkçe Öğretimi, Ders Kitaplarının ve Öğretim Programlarının incelenmesi konulu tezler “Diğer” olarak kodlanmıştır. Benzer olarak Boyacı ve Demirkol (2018) Türkçe eğitimi alanındaki doktora tezlerini incelediği çalışmada en çok okuma ve yazma öğrenme alanları üzerinde durulduğunu tespit etmişlerdir. Genellikle incelenen çalışmalarda konuşma eğitimine gereken önemin verilmediği dikkat çekmektedir.

Çalışmaların Metodolojisine Yönelik Bulgular

Tablo 5. Tezlerin metodolojisine göre incelenmesi

Çalışma Metodu	Frekans	Yüzde
Tarama	43	25,14
Deneysel	66	38,59
Durum çalışması	11	6,43
Eylem araştırması	14	8,18
Doküman analizi	3	1,75
Nitel çalışma	6	3,50
Karma	25	14,61
Diğer	3	1,75
Toplam	171	100

İncelenen tezlerde farklı deneysel yöntemlerin kullanıldığı çalışmalar tabloda “Deneysel desen” başlığı altında ifade edilmiştir. Ayrıca “Diğer” başlığı altında bir metasentez, iki olgubilim çalışmasına yer verilmiştir. İncelenen çalışmalarda %38,59 ile deneysel desen ve %25,14 ile tarama çalışmalarının istatistiki çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Tablo.5 incelendiğinde tezlerin yarısından fazlasını

%63,73 ile deneysel ve tarama çalışmalarının oluşturduğu, bu çalışmaları %14,61 ile karma metodolojinin takip ettiği görülmektedir. Araştırmalar ve incelenen tezler sonucunda Türkiye’de eğitim alanında yapılan bilimsel araştırmaların büyük çoğunluğunun nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapıldığını Erdem (2011)’in çalışmasında da görmekteyiz.

Çalışmaların Çalışma Grubuna Yönelik Bulgular

Tablo 6. Tezlerin çalışma grubuna göre incelenmesi

Çalışma grubu	Frekans	Yüzde
Doküman	15	8,77
Öğrenci	130	76,03
Öğretmen	21	12,29
Öğretmen adayı	4	2,34
Karma	3	1,76
Toplam	171	100

Araştırma kapsamında çalışmaların çalışma grubu analizi yapılırken birden çok katılımcı türü ile araştırma yapan çalışmalar için tabloda karma çalışma grubu işaretlemesi yapılmıştır. İncelenen çalışmalarda 76,03 yüzde ile en çok öğrenciler ile çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Öğrenciler ile yapılan çalışmaları 21 frekans ve 12,29 yüzde ile öğretmen çalışma grubu takip etmektedir. Tablo.6 incelendiğinde en az öğretmen adayları ve karma çalışma grubu ile tez çalışmalarının yapıldığı görülmektedir. Öğrenci ve öğretmenlerin yanı sıra okul müdürleri, veliler, müfettişler, şube müdürleri de araştırmalara dâhil edilebilirler.

Çalışmaların Veri Toplama Aracına Yönelik Bulgular

Tablo 7. Tezlerin veri toplama aracına göre incelenmesi

Veri Toplama Aracı	Frekans	Yüzde
Ölçek / Test	122	65,60
Anket	8	4,31
Doküman	17	9,14
Görüşme	27	14,52
Gözlem	12	6,46
Toplam	186	100

Araştırma kapsamında incelenen tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı Tablo.7’de sunulmuştur. Tablo.7’ye göre, incelenen tezlerin yarısından fazlasında (%65,60) veri toplama aracı olarak ölçek veya test kullanılmıştır. Tezlerin %4,31’inde anket, %9,14’ünde doküman, %14,52’sinde görüşme ve %6,46’sında gözlem tercih edilmiştir. Testler ve ölçekler, geçerli ve güvenilir olmak kaydıyla önemli bir veri toplama aracıdır. Araştırmacıların veri toplamada en fazla ölçekleri tercih etmeleri, bunların daha çok araştırma ile ilgili kişisel bilgi, demografik durum, algı ve görüşleri belirlemeyi hedeflediği şeklinde yorumlayabiliriz. Benzer lisansüstü çalışmalar incelendiğinde de ölçeğin en çok tercih edilen veri toplama araçlarından biri olduğu görülmüştür. Benzer şekilde görüşme, iyi bir şekilde planlandığında ve analiz edildiğinde sorunların nedenleri belirlenerek çözüm yollarına ulaşmak daha kolay şekilde sağlanabilir (Akpınar, Kazu ve Erdamar, 2018:9). Bu bağlamda, tek bir veri toplama aracı kullanmak yerine çeşitli veri toplama araçları bir arada kullanılarak aynı zamanda nitel ve nicel yöntemlerinde birlikte kullanıldığı çalışmalar yapmak araştırmanın niteliğini arttırarak sorunların nedenleri ve büyüklüğünün tespit edilmesinde daha yararlı olacaktır.

Araştırma kapsamında incelenen tezlerin bir kısmında iki ve daha fazla farklı veri toplama aracı bir arada kullanılmıştır.

Çalışmaların Veri Analiz Yöntemine Yönelik Bulgular

Tablo 8’de Türkçe öğretimi üzerine olan tezlerin veri analizleri yöntemlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır. İncelenen tezlerde Betimsel Analiz/Frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma (%25,34) analizleri en çok kullanılmıştır.

Tablo 8. Tezlerin veri analiz yöntemine göre incelenmesi

Analiz yöntemi	Frekans	Yüzde
T testi	63	23,60
İçerik analizi	28	10,48
Betimsel analiz / frekans, yüzde, ortalama hesabı	65	25,34
MannWhitney U testi / Wilcoxon işaretli sıralar testi	37	13,86
Kolmogorov Smirnov	4	1,49
Ancova	2	0,75
Anova	31	11,62
Pearson korelasyon analizi / eta kare	10	3,75
Shapiro-Wilks testi	11	4,12
Kruskal-WallisH testi	9	3,37
Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) ve Barlett	1	0,37
Manova	1	0,37
Ki kare	3	1,12
Tukey testi	1	0,37
Dunnet T3	1	0,37
Toplam	267	100

İncelenen tezlere bakıldığında betimsel analizden sonra sırasıyla en çok T testi, MannWhitney U testi / Wilcoxon işaretli sıralar testi, ANOVA ve içerik analizi yapıldığı görülmektedir. Tezlerin çoğunlukla istatistiksel analizlerden yararlandığı görülmektedir. Buna karşın incelenen lisansüstü tezlerin büyük bir çoğunluğunda birden fazla veri analiz tekniğinin kullanılması araştırmacıların veri analiz tekniklerine önem verdiği sonucunu ortaya koymaktadır.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, Türkçe öğretimi alanında hazırlanan yüksek lisans ve doktora tezleri içerik analizi ile incelenmiştir. Toplamda 130 yüksek lisans, 41 doktora tezi incelenmiştir. Yazılan tezlerin büyük bir kısmının yüksek lisans tezi olması, yüksek lisans program sayısının ve bu programlara kayıtlı olan öğrenci sayısının doktora programlarına göre daha fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Elbir (2012) tarafından yapılan “İlköğretim yazma eğitimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmalarının değerlendirilmesi” adlı çalışması da sonuçlarımızı destekler niteliktedir.

Yapılan araştırma neticesinde tezler en fazla 2018 (%16,95) ve 2019 (%31,57) yılında yazılmıştır. Türkçe öğretimi ile ilgili yazılan tezlerin 2018-2019 yıllarında hız kazandığı görülmüştür. Bu tarihlerde yapılan çalışmalar Türkçe öğretimine yönelik farklı yöntem ve tekniklerin kullanımı, bilişim teknolojilerinin ve web 2.0 araçlarının sürece dâhil edilmesi ve bireyin üst düzey düşünme becerilerine daha fazla dikkat çekilmesi gibi konuların ön plana çıktığı görülmektedir. 2018 Programı’nda yer alan “dersin işlenişinde ve uygulamalarda görsel iletişim araçlarına yer verilmeli; slayt, bilgisayar, televizyon, etkileşimli tahta, internet, EBA vb. içerikler etkin olarak kullanılmalıdır” ifadeleriyle bu tür uygulamalar teşvik edilmeye çalışılmıştır. 2006 Programı’nda teknolojinin kullanımı ile ilgili vurgulamalar bulunmaktadır fakat 2018 Programı’na göre daha yüzeysel kaldığı görülmektedir. Aradan geçen zaman ve teknolojinin hızla gelişmesi bu duruma sebep oluşturmaktadır (Bulut, 2019: 6). Her alanda olduğu gibi eğitimde de teknolojinin ileri düzeyde ve bilinçli olacak şekilde kullanımı oldukça gerekli hatta günümüz için zorunludur. Eğitim portallarının kullanımı, öğretmenlerin ön hazırlık ve dersin işlenişinde bu portallardan yararlanmaları özellikle son zamanlarda hem öğretmenler hem de öğrenciler için kolaylık sağlamıştır.

Araştırmada 10 yıllık süreçte yapılan Türkçe öğretimine yönelik tezlerin çoğunlukla Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı ile Temel Eğitim Anabilim Dalı’nın çalışmalarında yoğunlaştığı görülmektedir. Çalışmada elde edilen verilerden Türkçe öğretimine yönelik tez çalışmalarının temel eğitim ve ortaöğretim birinci kademe üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Buna neden olarak Türkçenin öğretimi ile ilgili çalışmaların daha çok bu eğitim düzeylerinde fiili uygulamalarla karşılığının olması gösterilebilir.

Türkçe öğretimine yönelik incelenen tezlerin temel dil becerileri öğrenme alanlarına göre dağılımına bakıldığında çoğunlukla yazma (%35,67) öğrenme alanında yazıldığı sonucuna ulaşılmakla birlikte

okuma (%20,46) ve dinleme (%17,54) öğrenme alanlarına yönelik çalışmaların da belirli bir yoğunluğa sahip olduğu görülmektedir. Temel dil becerilerinden konuşma (%6,43) öğrenme alanına yönelik çalışmaların ise daha az tercih edildiği yapılan incelenmelerden anlaşılmaktadır. Dinleme ve konuşma becerilerinin bireyin tüm yaşamındaki etkisi ve önemi de dikkate alındığında, söz konusu alanlara yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi bir gereklilik olarak değerlendirilmektedir. Bu şekilde birbirini tamamlayan ve destekleyen öğrenme alanları eğitim ortamlarında da birlikte kullanılarak öğrencilerin dil becerilerinin gelişimlerine destek olacaktır.

2019 Türkçe Öğretim programı incelendiğinde özellikle dört temel öğrenme alanının kazanım sayılarında azalma olduğu belirlenmiştir. Bu düzenlemeden en çok “Konuşma” öğrenme alanının etkilendiği görülmektedir. Çünkü yapılan araştırmalarda bütün sınıf düzeylerinde en az kazanımın konuşma dil becerisine ait olduğu görülmüştür. Özellikle iletişim becerilerinde en etkili olan alan konuşmadır. Sağlıklı iletişim kurabilmenin, kendini etkili bir şekilde ifade edebilmenin oldukça önemli olduğu bilinmektedir. Fakat buna rağmen gereken önemin verilmemesi oldukça dikkat çekici bir sonuçtur. Özellikle öğreniminin ilk yıllarında öğrenci için konuşma becerisinin ne denli önemli olduğu göz ardı edilemez. Okuma yazmayla başlayan süreçte öğrencinin öğrenmesi dinleme, görme ve okuma yoluyla gerçekleşirken kendini ifade edebilmesinin temelinde konuşma becerileri bulunmaktadır. Zira yapılan çalışmalarda da iletişim için vazgeçilmez olan konuşma ve dinleme becerilerinin gelişmediği bireylerde kendini ifade etme, anadilini etkili şekilde kullanma ve sağlıklı iletişim kurma gibi konularda sorun yaşadıkları görülmüştür (Kalaycı ve Yıldırım, 2020). Bu sebeple konuşma becerilerinin gelişimine yönelik çalışmaların üzerine daha fazla durulması ve bu konudaki çalışmalara ağırlık verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Araştırma metodolojisine göre sınıflandırma yapıldığında ise tezlerin büyük çoğunluğunun deneysel (%38,59) ve tarama (%25,14) yöntemine göre yapıldığı saptanmıştır. Deneysel çalışmalar sistematik bir yöntem kullanılarak, belli bir müdahalenin kontrol altına alındığı koşullarda belirli bir sorunun çözümünde ne derece etkisinin olacağını görmek amacıyla yapılan çalışmalardır. Uygulanan ölçeklerin ve testlerin uygun olup olmadığını, sonuca olan etkilerini analiz etmek aynı zamanda sebep-sonuç ilişkisini test etmek açısından önemli bir yöntem olduğu düşünülmektedir. Tarama yöntemi ise bireyler hakkında detaylı gözlemlerden çok, fazla sayıda katılımcıdan oluşan tanımsal verilere dayalı olduğu gerekçesiyle bu çalışmalarda bireysel farklılıklar dikkate alınmamaktadır (Metin, 2014). Bu sebeple yapılan çalışmalarda bireysel farklılıkların dikkate alındığı sürecin daha detaylı incelendiği yöntemlerin tercih edilmesi konuya daha fazla katkı sağlayacaktır.

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde en çok tercih edilen çalışma grubunun öğrenci (%76,03) ve ardından öğretmen (%12,29) olduğu tespit edilmiştir. En az tercih edilen ise öğretmen adayları (%2,34) ve karma (%1,76) çalışma grubu olmaktadır. Yapılan çalışmalar öğrenciler üzerinde ölçek ya da anketlerle uygulanmış deneysel çalışmaları oluşturmaktadır. Farklı yöntem ve stratejilerin denendiği çalışmalar olması sebebiyle öğrenciler üzerine odaklanıldığı çıkarımında bulunulabilir. Aynı zamanda araştırmacıların rahat çalışabilecekleri ve kolay erişebilecekleri katılımcı grubu olması sebebiyle de öğrencilerin tercih sebebi olduğu söylenebilir.

Türkçe dersi ve öğretimi alanında yazılmış tezlere bakıldığında ise 4. sınıf ve 7. sınıf düzeylerinde çalışma grubundan oluşan tezlerin çoğunlukta olduğu görülmüştür. 2017 Türkçe Öğretim Programı’nda “Öğrenme ve Öğretme Yaklaşımı” başlığında, dört temel becerinin öğretimi ile ilgili bazı açıklamalar bulunmaktadır. Bu açıklamalara göre, “dil öğrenimi doğrusal bir faaliyet olmadığından dört temel dil becerisinin kazandırılmasında tek bir öğrenme öğretme yaklaşımı benimsenmemeli, farklı öğretim yöntem ve teknikleri bir arada ve dengeli şekilde kullanılmalıdır” ifadesi Türkçe’nin öğrenme alanlarına yönelik yazılan bir açıklamadır (MEB, 2017). İncelenen tezlere bakıldığında, dijital yazma atölyesi, dijital hikâye anlatımı, karikatürle yazma çalışmaları, yazma becerisinin geliştirilmesinde web2.0 araçlarının kullanımı, üstbilis stratejilerine dayalı dinleme, aktif öğrenme teknikleri, proje tabanlı öğrenme yaklaşımının yazma becerisine etkisi ve yaratıcı yazma okuma çalışmaları gibi konuların üzerine yoğunlaşıldığı görülmektedir. Buradan hareketle öğretim programında da belirtildiği gibi farklı yöntem ve teknikleri bir arada kullanmak aynı zamanda geleneksel yöntemlerden uzaklaşarak çağımıza uygun ve günümüzün ihtiyaçlarını giderecek şekilde

yeni çalışmalar yapıldığı ve güncel yöntemlerin eğitim öğretim sürecine dâhil edilmeye çalışıldığı şeklinde bir yoruma ulaşılabilir.

Araştırma kapsamında incelenen tezlerde ölçek/test (%65,60) ve görüşme yöntemi (%14,52) veri toplama araçlarının ön plana çıktıkları belirlenmiştir. Yüksek lisans ve doktora tezlerinde ölçek/test veri toplama aracının sık kullanıldığı gözlemlenmiştir. Tezlerde görüşme formu aracına da ikinci aşamada yer verildiği saptanmıştır. Türkçe öğretimi konulu tezlerde öğrencilerin derse yönelik tutumlarını ölçmek, öğretmenin öğrenme stratejileri ve yöntemleri konusunda davranışlarını öğrenmek vb. durumlar sebebiyle ölçek ve test çalışmalarına daha fazla yer verildiği görülmüştür. Tekniğin büyük gruplara hızlı bir şekilde uygulanması, maliyetinin düşük olması araştırmacıların tercih sebebi olarak gösterilebilir. İncelenen tezlerde kullanılan veri analiz teknikleri incelendiğinde en çok kullanılan tekniklerin sırasıyla, % 25,3 ile betimsel analiz (frekans/yüzde, standart sapma, aritmetik ortalama) ve %23,6 ile parametrik analiz (t-testi) testi olduğu saptanmıştır.

Çalışmaların okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerini geliştirmeye, bu öğrenme alanları hakkında var olan sorunları tespit etmeye yönelik olduğu görülmüştür. Bu sorunlara yönelik çözüm önerileri getirilmeye çalışıldığı ifade edilmiştir. Fakat yapılan çalışmaların yeterli olmadığı Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uzun bir süre geçmiş olsa da arzu edilen gelişme düzeylerinin pek de sağlanamadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, bu çalışmada Türkçe öğretimi konusunda 2010-2020 yılları arasında yapılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin incelenmesi amaçlanmış olup araştırmanın sonuçlarından hareketle şu önerilerde bulunulmuştur:

- Türkçe öğretimi konusunda yazılan yüksek lisans tezi sayısına göre doktora tezi sayısı önemli oranda az bulunmuştur. Doktora düzeyindeki çalışmalar teşvik edilerek Türkçe öğretimi konusunda yapılan araştırmaların daha nitelikli olması sağlanabilir.
- İncelenen araştırmaların yarısından fazlasında veri toplama aracı olarak ölçek/ test kullanıldığı görülmektedir. Araştırmalara diğer veri toplama araçları da dâhil edilerek veri çeşitliliği sağlanarak geçerlik ve güvenilirliği artırılabilir.
- Nicel ve nitel verilerin beraber kullanıldığı karma yöntem tercih edilerek daha nitelikli çalışmaların ortaya çıkması sağlanabilir. Bu sayede daha ayrıntılı incelemeye ve yorumlamaya imkân sağlayan sonuçlar alınabilir ve böylece çalışmaların niteliği artırılabilir.
- Türkçe öğretimi konusunda incelenen tezlerde özellikle teknoloji çağında olunmasına rağmen teknoloji ve bilişimin öğretime pek fazla dâhil edilmediği görülmüş, bilişim unsurlarıyla Türkçe öğretiminin yapılmasına yönelik özel yöntemlerin geliştirilmesi gerektiği önerilebilir.
- Gelecek çalışmalar için çalışma grubu belirlenirken daha çok öğrencilerin tercih edildiği kolay ulaşılabilir grupların haricinde, eğitim sürecinin diğer üyeleri olan yönetici, öğretmen, veli vb. gruplara yönelik çalışmalar yapılabilir. Bu şekilde çeşitlilik sağlanarak daha geçerli ve güvenilir bir çalışma olması hedeflenebilir.
- Türkçe öğretiminde en az tercih edilen öğrenme alanının konuşma olduğu olduğu görülmüştür. Genelde ana dili öğretirken konuşma becerisi üzerine değil de, ikinci bir dil öğrenilirken konuşma becerisinin kazanılması üzerinde durulduğu görülmüştür. Bu nedenle, ana dilde konuşma becerisi üzerine daha fazla çalışma yapılması önerilebilir.
- Yapılacak çalışmalarda Türkçe öğretiminin uzaktan öğretim kapsamı da dikkate alınarak sanal uygulamalar, artırılmış gerçeklik, zenginleştirilmiş içeriklerden oluşan dijital öğrenme kaynaklarının temel dil becerilerine yönelik etki ve verimlilikleri üzerinde çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

- Akpınar, B., Kazu, İ., & Erdamar, F. (2018). Sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmen adayları üzerine yapılmış doktora çalışmalarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (67).
- Ateş, H. K., & Kadioğlu, S. (2017). Türkiye’de 2005-2015 yılları arasında ilkökuma yazma alanında yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *The Journal of Academic Social Sciences*, 5, 301-318.

- Bulut, K. (2019). 2006 ve 2018 Türkçe dersi öğretim programlarının karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 23(3), 862-881.
- Boyacı, S., & Demirkol, S. (2018). Türkçe eğitimi alanında yapılan doktora tezlerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 6(2), 512-531.
- Calp, M. (2012). Sınıf öğretmenleri, öğretmen adayları ve ailelere göre ilköğretim 2, 3, 4 ve 5. sınıflardaki okuma yazma problemlerinin sebepleri, çözüm önerileri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi – USBED* 2(2), 148-168.
- Çiftçi, M. (2001). Dinleme eğitimi ve dinlemeyi etkileyen faktörler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2(2), 165-177.
- Demir, K., & Özdemir, A. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanındaki bilimsel makalelere bakış. *Journal of Turkish Studies*, 12(14), 105-120.
- Elbir, B., & Yıldız, H. (2012). İlköğretim yazma eğitimi üzerine yapılan lisansüstü çalışmalarının değerlendirilmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, 30, 1-11.
- Erdem, D. (2011). Türkiye’de 2005–2006 yılları arasında yayımlanan eğitim bilimleri dergilerindeki makalelerin bazı özellikler açısından incelenmesi: Betimsel bir analiz. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 2(1), 140-147.
- Göktaş, Ö., & Gürbüzürk, O. (2012). Okuduğunu anlama becerisinin ilköğretim ikinci kademe matematik dersindeki akademik başarıya etkisi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi* 2(4), 52-66.
- Kalaycı, N., & Yıldırım, N. (2020). Türkçe dersi öğretim programlarının karşılaştırmalı analizi (2009-2017-2019). *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(1), 238-262.
- MEB (2006). *İlköğretim Türkçe dersi (6, 7, 8. Sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- MEB. (2017). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu (1-8. Sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları
- MEB. (2019). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı (1-8. Sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları
- Metin, M. (2014). *Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi
- Özkan, B. U. (2020). *Eğitim bilimleri araştırmaları için doküman inceleme yöntemi*. Ankara: Pegem Akademi
- Temur, T. (2014). Türkçe öğretim programları. Kırkkılıç, A. ve Akyol, H. (Ed.), *İlköğretimde Türkçe Öğretimi* (4. Baskı) içinde (453-466). Ankara: Pegem Akademi
- Uçgun, D. (2007). Konuşma eğitimini etkileyen faktörler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(1), 59-67.
- Çalışmada İncelenen Tezler**
- Aba Ceylan, T. (2011). *İlköğretim 1. sınıf Türkçe dersi ilk okuma-yazma öğretim programının (2005) uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesi (Balıkesir ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Abalı Yılmaz, B. (2019). *Dinleme becerisi ve sosyal duygusal öğrenme becerisi arasındaki ilişkinin belirlenmesi üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Açmaz, G. (2011). *İlköğretim Türkçe dersi dördüncü sınıf öğretim programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Ahraz, S. (2018). *Planlı yazma yönteminin ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin özgün metin oluşturma erişilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi, Aksaray.
- Ak, E. (2019). *Ekrandan okumanın ilkokul öğrencilerinin okuma becerilerine ve okumaya yönelik tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak.
- Akbaba, S. R. (2020) *Yaratıcı yazma çalışmalarının öyküleyici metin yazma becerisine ve ileri okuma farkındalığına etkisi*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Akdağ, M. (2019). *İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinin yazma öğretimi açısından değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Aktaş, N. (2019). *Dijital yazma atölyesi etkinliklerinin yazma motivasyonu ve hikâye yazma becerisinin gelişimine etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Akyol, M. (2015). *Yapılandırılmış akıcı okuma yönteminin üçüncü sınıf öğrencilerinin akıcı okuma ile okuduğunu anlama becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Asan, H. (2019). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerine ve konuşma kaygılarına eğitsel oyunların etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.

- Ataş, U. C. (2020). *İlkokul birinci sınıf ilk okuma yazma kitabının öğretmen görüşleri bağlamında incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Ay, B. (2020). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma stratejilerini kullanım durumlarına göre okuma becerilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Aydın, Ş. (2018). *Dinleme/izleme türlerinin terim ve tasnif bakımından karşılaştırmalı incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ayrancı, B. B. (2013). *İlköğretim öğrencilerinin yazma becerisinin geliştirilmesinde çağrışım tekniğinin kullanımı*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Aytan, T. (2011). *Aktif öğrenme tekniklerinin dinleme becerisi üzerindeki etkileri*. Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Babayiğit, Ö. (2012). *İlk okuma-yazma öğretiminde ses temelli cümle yöntemine ilişkin alternatif ses sıralamasının etkililiğinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Babayiğit, Ö. (2016). *İlk okuma yazma öğretiminde oyunla öğretim yöntemi uygulamaları*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Bal, B. (2013). *İlköğretim 4.sınıf Türkçe ders kitabında bulunan metinlerdeki cümlelerin incelenmesi ve Türkçe öğretimi açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Erzincan.
- Bektaş, S. (2020). *İlk okuma yazma öğretiminde eğitsel oyunların 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Bektaş, S. (2020). *İlk okuma yazma öğretiminde eğitsel oyunların 1. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine olan etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Benik, T. (2018). *İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin yazma becerilerinin ve yazma hızlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Boğa Zengin, S. (2010). *Çocuk kitaplarının dinleme becerisini geliştirme aracı olarak kullanılması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bolat, E. (2019). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlıkları ile yazma öz yeterlilikleri arasındaki ilişki-Iğdır ili örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bozkurt, E. (2011). *İlköğretim 1. Sınıf Türkçe ders programı görsel okuma-görsel sunu kazanımlarının ve ilk okuma yazma öğretiminde kullanılan görsellerin etkililiğinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Bulut, B. (2013). *Etkin dinleme eğitiminin dinlediğini anlama, okuduğunu anlama ve kelime hazinesi üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Bulut, B. (2013). *Etkin dinleme eğitiminin dinlediğini anlama, okuduğunu anlama ve kelime hazinesi üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Bulut, F. G. (2018). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin hikâye yazma becerileri ile problem kurma becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu Üniversitesi, Kastamonu.
- Bulut, S. (2016). *Tekrarlı okuma çalışmalarının ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin sesli ve sessiz okuma akıcılığını geliştirmeye etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Can, C. (2017). *Türkçe öğretiminde ders günlüğü kullanımının öğrencilerin akademik başarıları ile yazma becerileri üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Can, E. (2018). *Öyküleyici metin türünde yazma becerisini geliştirmeye yönelik bir uygulama: Kurgu merdiveni*. Yüksek Lisans Tezi Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Ceyhan, S. (2019). *Etkileşimli sesli okumanın öğrencilerin okuduğunu anlama, okuma motivasyonu ve akıcı okumalarına etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ceylan, M. (2017). *Bilgisayarda yazma çalışmaları sonrasında verilen geribildirim dördüncü sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Ciğerci, M. F. (2015). *İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde dinleme becerilerinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin kullanılması*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Ciğerci, M. F. (2015). *İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde dinleme becerilerinin geliştirilmesinde dijital hikâyelerin kullanılması*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Cihan, N. (2010). *Türkçe öğretimi amaçlarının değerler aktarımı bağlamında değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Çal, G. (2020). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin Türkçe dersi sözcükte anlam alt öğrenme alanına ait kavram yanlışlarının tespitine ilişkin öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.

- Çankal, A. O. (2019). *Akıcı okuma stratejilerinin 4. sınıf Türkçe derslerinde okuduğunu anlama becerisine ve okuma motivasyonuna etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Çayır, N. B. (2011). *İlköğretim 4. sınıf Türkçe dersi öğretiminde çoklu zekâ uygulamalarının öğrencilerin okuduğunu anlama ve yazılı anlatım becerileriyle ilgili deneysel bir araştırma*. Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Çelik, E. (2020). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin anne-babalarının okuma tutumları ile Türkçe dersi akademik başarısı arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Çelik, U. (2020). *Türkiye'deki Suriyeli öğrencilerin konuşma ve dinleme becerilerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin yaklaşımları*. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Çelikbaş Alpaslan, K. (2020). *Anlama / dinleme stratejilerinin kullanımı ile dinlediğini anlama düzeyi arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Çerçi, A. (2013). *Konuşma eğitiminin telaffuz vurgu ve tonlama konularının dinleme destekli öğretimi*. Doktora Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Çiftçi, S. G. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi ve bu süreçte kullanılan kitaplara yönelik görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Çora, H. (2018). *İlkokul 1. sınıf İlkokuma yazma kitabının "yapım eklerinin kullanılması" açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Çoşkun Çınar, E. (2015). *İlköğretim Türkçe ders kitaplarındaki konuşma becerisi etkinlikleri ile ilgili bir değerlendirme*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Demirbaş, İ. (2019). *Dijital öykülerin ilkökul öğrencilerinin dinlediğini anlama ve yaratıcı yazma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.
- Deniz, H. (2018). *Öğrencilerin yazma kaygılarının yazma eğilimleriyle ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Deniz, O. (2019). *Mesleğe yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıflarda ilk okuma yazma öğretimi üzerine görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi, Trabzon.
- Dincer, M. (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma ve dinleme becerilerinin gelişimi açısından iletişimsel yöntemin kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Doğan Polat, H. (2018). *Eğitimcilerin kâğıttan okuma ve ekran okuma ile kalemle yazma, klavyeyle yazma ve elektronik kalemle yazmaya ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Duman, O. (2014). *60-72 aylık dönemde ilkokula başlayan öğrencilerin ilk okuma-yazma öğretimi sürecindeki durumlarının tespit edilmesine yönelik bir çoklu durum çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Duran, C. (2020). *Birleştirilmiş sınıflı ilkökul 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin Türkçe dersinde konuşma becerilerinin karikatürler yoluyla geliştirilmesi: bir eylem araştırması*. Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Duran, S. (2010). *Yaratıcı yazma yaklaşımının yazılı anlatım becerisinin gelişimine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Trakya.
- Duran, T. (2018). *İlkokul öğrencilerinin yazma eğilimlerinin ve okuma alışkanlıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan.
- Durmuş, N. (2013). *İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinin dinleme becerilerinin geliştirilmesinde çocuk edebiyatı etkisi*. Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Durmuş, N. (2013). *İlköğretim 2. sınıf öğrencilerinin dinleme becerilerinin geliştirilmesinde çocuk edebiyatı etkisi*. Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Ege, B. (2019). *Okuma güçlüğünün giderilmesinde akıcı okuma stratejilerinin etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bayburt Üniversitesi, Bayburt.
- Ekinci, Z. (2018). *İşbirlikli yazmanın Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma becerilerini geliştirmeye etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Ercan, İ. (2019). *İşbirlikli öğrenme yönteminin ortaokul öğrencilerinin bilgilendirici metin yazma becerilerine ve yazma tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Erdem, A. (2015). *Yapılandırmacı karma öğrenme ortamlarının dinleme ve konuşma becerilerine etkisi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Erdoğan, M. (2018). *Yaratıcı drama yönteminin ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.

- Erdoğan, R. (2019). *İlkokul 4. sınıf Türkçe dersinde yansıtıcı düşünme destekli yaratıcı yazma çalışmalarının öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerine etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Rize.
- Erkinay, H. K. (2010). *Türkçe dersi öğretim araçlarında yazım kurallarının öğretimi ve konuyla ilgili öğretmenlerin görüşü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Ertekin, E. (2019). *Türkçe dersi öğretim programlarını değerlendirmeye yönelik araştırma bulgularının incelenmesi: bir meta-sentez çalışması*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Eser, N. (2020). *İlkokul 1. sınıf Türkçe dersi öğretim programı ve uygulanması üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Esmer, B. (2019). *Okuduğunu anlama ile akıcı okuma, okur benlik algısı, okumaya adanmışlık ve okuyucu tepkisi ilişkileri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Et, E. (2019). *Karikatürle yazma çalışmalarının ortaokul öğrencilerinin yaratıcı yazma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.
- Feslikan, O. (2019). *Kitap okuma etkinliklerinin okuma alışkanlığına yönelik tutuma etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Gök, S. (2019). *Başlangıç düzeyi okuyucularının okuma motivasyonu üzerinde aile okuma inançlarının etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Gökçe, A. (2020). *İlkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde yaratıcı yazma uygulamalarının öğrencilerin Türkçe dersi tutumu, yazma tutumu ve yaratıcı yazma becerileri üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bozok Üniversitesi, Yozgat.
- Görücü Tuğrul H. (2018). *Öğrenci öğretmen etkileşimine dayalı okuma etkinliklerinin duyuşsal okuma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Gül, M. (2019). *Okuma güçlüğü yaşayan ilkokul 4.sınıf öğrencisinin öğrenme stiline uygun zenginleştirilmiş öğretim yöntemleriyle okuma güçlüğünün giderilmesi*. Yüksek Lisans, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak.
- Güleryüz, N. A. (2018). *İlkokul birinci sınıf Türkçe dersi eğitim yazılımlarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Gültekin, H. (2019). *Türkçe dersi öğrenci çalışma kitaplarının 21. yüzyıl becerileri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Günaydın, Y. (2020) *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde etkileşimli okumanın konuşma becerisine etkisi*. Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Güneş, G. (2019). *Eleştirel düşünme temelli dinleme/izleme eğitiminin eleştirel dinleme/izlemeye etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Güvey Aktay, E. (2015). *İlk okuma yazma öğretiminde akran işbirliği*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Güzel, Ü. (2020). *Öğrencilerin okuma motivasyonları ile okuma tutum ve alışkanlıkları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Halıcı, B. (2019). *Kalem şeklinin ilkokul öğrencilerinin yazma hızına etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat.
- Harmanakaya, M. Ö. (2016). *Üstbiliş stratejileri eğitiminin ortaokul öğrencilerinin dinlediğini anlama becerilerine, dinlemeye yönelik tutumlarına ve dinleme kaygılarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Kadioğlu, H. (2012). *İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazma becerisi, hızı ve tutumlarının incelenmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Kaman, Ş. (2012). *Akıcı okuma stratejilerini kullanmanın ilköğretim üçüncü sınıf öğrencilerinde okuma becerisini geliştirmeye etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.
- Kaman, Ş. (2018). *Dijital ve geleneksel metin temelli okuma çalışmalarının okuduğunu anlama, okuma hataları ve tutumları açısından karşılaştırılması*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kansızoğlu, H. B. (2020). *Ters yüz edilmiş sınıf modeline dayalı yazma öğretimünün ortaokul öğrencilerinin üstbilişsel yazma farkındalığı ve yazma başarılarına etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Karacaoğlu, H. (2018). *Dijital hikâyelerin Türkçe dersi değerler eğitimine yönelik etkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Karagül, S. (2018). *Türkçe eğitiminde proje tabanlı öğrenme yöntemiyle desteklenen basamaklı öğretim programının öğrencilerin okuma ve yazma becerilerine etkisi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Karataş, A. (2019). *İlkokulda yazma güçlüğünün giderilmesi: eylem araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Uşak.

- Karataş, G. (2019). *Sorumluluk değerinin yaratıcı yazma teknikleri ile oluşturulan etkinliklerle kazandırılmasının öğrencilerin sorumluluk düzeyine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Karataş, Y. (2020) *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin yaratıcı hikâye yazma becerilerinin geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Kasap, D. (2019). *Yaratıcı okuma-yaratıcı yazma çalışmalarının yaratıcı okuma, okuduğunu anlama, yazma ve yaratıcı yazma erişimine etkisi*. Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Katranç, M. (2012). *Üstbiliş stratejileri öğretiminin dinlediğini anlama becerisine ve dinlemeye yönelik tutuma etkisi*. Doktora Tezi, Adıyaman Üniversitesi, Adıyaman.
- Kaya, B. (2016). *Üstbilişsel beceri odaklı yazma süreçlerinin dördüncü sınıf öğrencilerinin hikâye yazma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Keskin, H. K. (2012). *Akıcı okuma yöntemlerinin okuma becerileri üzerindeki etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kılınc, K. (2015). *Aktif öğrenme tekniklerinin 4. sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama becerisine ve dinlemeye yönelik tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Kır, D. B. (2019). *Çoklu ortam destekli dinleme metinlerinin dinleme becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Kıvrak, S. (2019). *Üstbiliş stratejilerine dayalı dinleme etkinliklerinin ilkökul dördüncü sınıf öğrencilerinin dinlediğini anlama becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Kodan, H. (2018). *Koro, tekrarlı ve yardımcı okuma yöntemlerinin zayıf okuyucuların okuma ve anlama becerileri üzerine etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kurban, H. (2018). *Akıcılık odaklı okuma eğitimi ile okuma becerilerinin geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Kuru, O. (2013). *Akıcı konuşma problemi yaşayan ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin konuşma becerilerinin geliştirilmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kuş, M. (2019). *İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonlarının ebeveynlerinin okuma motivasyonlarıyla karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Kutlubay, H. (2015). *1928'den günümüze kadar Türkçe öğretimi programlarında dil bilgisi öğretiminin durumu*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Pamukkale.
- Leylek, B. Ş. (2018). *İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin okuma becerilerinin gelişiminde ve okumaya yönelik tutumlarında dijital hikayelerin etkisi*. Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Marangoz, M. M. (2014). *İlköğretim Türkçe Ders Kitaplarında Konuşma Eğitimi Uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Meral, E. (2019). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin üstbilişsel dinlediğini anlama farkındalığı düzeyi ile dinlemeye ilişkin tutumları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Mergen, S. (2019). *Hızlı okuma tekniğinin ikinci sınıf öğrencilerinin okuma hızlarına ve okuduğunu anlama düzeylerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Nur, S. (2019). *Sınıf öğretmeni adaylarının ilk okuma yazma öğretimi ile ilgili kaygı düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı.
- Okur, T. (2019). *Okuma çemberlerinin ilkökul öğrencilerinin eleştirel okuma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Ören, B. (2019). *Estetik dinlemenin 4. sınıf öğrencilerinin dinleme becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Özbal, A. (2017). *Yazma becerisinin geliştirilmesinde web2.0 araçlarının kullanılması*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Özber, M. (2019). *Yaratıcı drama yöntemleriyle oluşturulmuş yazma çalışmalarının öğrencilerin yazma kaygısı, yazmaya yönelik tutumu ve yazma öz yeterliğine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Özcan Takımcıgil, S. (2014). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin yazma motivasyonları ile hikâye yazma becerilerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Özcan, Ş. (2019). *Okuma ve yazma eğitiminde yaratıcı drama*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Özdemir, Y. (2017). *“Okumadan önce, okuma esnasında, okumadan sonra düşün” stratejisinin okuduğunu anlama becerisine etkisi*. Doktora Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.

- Özden, M. (2020). *Dil öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler*. Yüksek Lisans Tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Özgün, S. (2010). *Eski ve yeni ilköğretim programlarında ilk okuma yazma öğretimine ilişkin bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Özkan, Ö. (2018). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin öykü yazma becerilerinin geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Özkaya Yüksel, H. (2020). *İlk okuma yazma öğretim sürecinde serbest el etkileşimli teknolojilerin kullanılabilirliğinin sınıf öğretmeni ve alan uzmanı görüşlerine göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi, Aksaray.
- Özmen, G. (2018). *Doğal ses ve video aracılığıyla yapılan dinleme çalışmalarının anlama bakımından karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Öztepe, D. (2019). *Anadili farklı olan ilkokul öğrencilerine Türkçe İlkokuma ve yazma öğretiminde karşılaşılan güçlüklerle ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi, Trabzon.
- Öztürk, Y. (2018). *2015 Türkçe dersi öğretim Programı'nda yer alan anlama kazanımlarının temel becerilerine uygunluğu*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Pat, Ö. (2017). *İlkokul 3. sınıf Türkçe dersinde yaratıcı drama yönteminin konuşma becerilerini geliştirmeye etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Razgatlıoğlu, M. (2020). *Etkinlik temelli şiir çalışmalarının akıcı okuma, yaratıcı yazma ve tutumlara etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Saat, F. (2019). *İlkokulda öz değerlendirmeye dayalı sesli okuma yönteminin akıcı okuma ve okuduğunu anlamaya etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.
- Sağlam, Ö. (2019). *Tekrarlı ve yankılayıcı okuma yöntemlerinin 3. sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Sever, E. (2019). *İş birliğine dayalı öğrenmenin yazılı anlatıma, öz düzenleme becerisine ve yazma motivasyonuna etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Sezgin, N. (2016). *Süreç temelli yazma öğretiminin hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan öğrencinin yazma becerisine etkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Sezgin, Z. Ç. (2018). *Kavram odaklı okuma öğretiminin ilkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonu ve anlamaya etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Sirem, Ö. (2020). *Okuma destek programının ilkokul öğrencilerinin okuma güçlüğü sağaltımına etkisi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Siviş, B. T. (2020). *İlkokul 1-4. sınıflarda okutulan Türkçe ders kitaplarındaki dinleme metinlerinin belirlenen ölçütlere göre incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Sivrioğlu, S. (2014). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yaratıcı dramının konuşma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Soydaş, B. (2019). *Dijital metinleri tekrarlı okumanın ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin akıcı okuma ve anlama becerileri üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Sünter, M. (2020). *Tartışmacı metin yazmanın öğrencilerin yazma becerilerine, eleştirel düşüncelerine, yazmaya yönelik tutumlarına ve kalıcılığa etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Şahin, A. (2019). *İlk okuma ve yazma öğretiminde eğitim yazılımlarının kullanımının öğretmen görüşleri açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.
- Şekerci, H. (2011). *İlköğretim 4-5. sınıf Türkçe dersi öğretim programının dil bilgisi öğretimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Taşkın, Y. (2018). *Proje tabanlı öğrenme yaklaşımının yazma becerisine ve yazma kaygısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Tavşanlı, F. (2019). *Süreç temelli yazma modüler programının ilkokul 2. sınıf öğrencilerinin yazmaya ilişkin tutum, yazılı anlatım becerisi ve yazar kimliği üzerine etkisi*. Doktora Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Temel, S. (2018). *İlkokul öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri, yazmaya yönelik tutumları ve yazma kaygıları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Tok, R. (2017). *İlkokul 2. 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin yazma becerilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.

- Tosun, D. K. (2018). *Okuma çemberlerinin okuduğunu anlama, akıcı okuma, okuma motivasyonu ve sosyal beceriler üzerindeki etkisi ve okur tepkilerinin belirlenmesi*. Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Tunçer, B. K. (2013). *Öğretmen adaylarının ilk okuma yazma öğretimi dersindeki akademik başarıları, biliş üstü farkındalık düzeyleri, düşünme stilleri ve tutumları arasındaki ilişkiler*. Doktora Tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Uçar, A. (2020). *Eğitici oyunların Türkçe öğrenen Suriyeli öğrencilerin yazma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Uğur, M. (2019). *Dinleme stratejileri öğretiminin dinleme öz yeterlik algısına ve dinleme başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Umucu Alpoğuz, D. (2014). *Algılanan ana- baba tutumlarının ilköğretim öğrencilerinin okumaya yönelik tutumlarına ve Türkçe dersi akademik başarılarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.
- Uslu, A. (2019). *İşbirlikli dijital hikâye anlatımının ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma ve sosyal duygusal öğrenme becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Uyğun, A. (2019). *2018 Türkçe dersi öğretim programındaki yazma kazanımlarının yaratıcı yazma becerisine uygunluğu*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Uysal, B. (2014). *Dinleme ve konuşma becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı drama temelli bir model önerisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Uysal, H. (2018). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin zihin haritası yöntemi ile hikâye yazma becerilerinin geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Uysal, R. (2012). *Türkçe dersi öğrenci çalışma ve öğretmen kılavuz kitaplarının yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına uygunluğu (ilköğretim 4.sınıf)*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Ülger, R. (2015). *İlköğretim 1-5 ve 6-8. sınıflar Türkçe dersi öğretim programlarının estetik değeri*. Yüksek Lisans Tezi, Kırkkale Üniversitesi, Kırkkale.
- Ünlüoğlu, C. (2017). *Görsel destekli yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma başarılarına ve yazmaya yönelik görüşlerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Ünsal, F. (2019). *Türkçe derslerinde rol alma modeli ile hazırlanan etkinliklerin öğrencilerin konuşma tutum ve kaygılarına etkisi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul
- Yamaç, A. (2015). *İlkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin yazma becerilerinin gelişiminde dijital hikâyelerin etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yasul, A. F. (2014). *İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerilerinin değerlendirilmesi (Muş ili merkez ilçesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Yavuz, E. (2020). *Üstbilişsel beceri odaklı süreç temelli yazma çalışmalarıyla üstün yetenekli ilkokul öğrencisinin yazma becerisinin geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Yavuz, S. (2019). *İlkokul 4.sınıf öğrencilerinin okuma motivasyonları ile okumaya yönelik tutumlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Giresun Üniversitesi, Giresun.
- Yazanoğlu, G. (2011). *İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinde kelime dağarcığı gelişimin ilk okuma yazma başarısı ve sosyoekonomik düzey ile ilişkisi (Şırnak ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi.
- Yazıcı, T. (2019). *Yankılı okuma (eko okuma) stratejisinin kullanımının ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinin okuma düzeyini geliştirmeye etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Yegen Duman, G. (2019). *İlkokul 3. sınıf öğrencilerinin yaratıcı yazma becerilerinin yaratıcı drama yöntemiyle geliştirilmesine yönelik bir eylem araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Yekeler Gökmen, A. D. (2020). *Dinleme motivasyonu ile dinlediğini anlama ve anlatma becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yekeler, D. A. (2015). *Yazma sürecine dayalı öğretimin ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yemenici, İ.A. (2019). *Türkçe öğretiminde masallarla yapılan etkinliklerin dinleme becerilerine etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yıldırım, D. (2018). *İlkokul 4. sınıf Türkçe dersi kapsamında ölçme ve değerlendirme süreci uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi, Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Yıldırım, H. Ç. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde planlı yazma ve değerlendirme modelinin yazma becerisine etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Yıldız, E. (2015). *Etkileşimli materyal destekli öğretimin ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin ilk okuma yazma becerilerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Yılmaz Abalı, B. (2019). *Dinleme becerisi ve sosyal duygusal öğrenme becerisi arasındaki ilişkinin belirlenmesi üzerine bir inceleme*. Yüksek Lisans Tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Yılmaz, A. (2019). *İlkökol 4. sınıf öğrencilerinin hikâye yazma becerilerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Yılmaz, A. H. (2014). *Türkçe dersi öğretim programının birleştirilmiş sınıflarda uygulanabilirliğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Yılmaz, D. (2019). *Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen öz yeterlik inançları ile matematik ve ilk okuma yazma öğretimi öz yeterlik inançları*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Yurdakal, İ. H. (2018). *Yaratıcı okuma çalışmalarının ilkököl 4. sınıfta okuma ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmeye etkisi*. Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

EXTENDED ABSTRACT

People, who have lived in a social environment since birth, need a communication tool in order to socialize and survive. It provides this need with language, which is the most powerful communication tool that affects the daily life of the individual. Language enables us to convey our feelings, thoughts and feelings. At the same time, people can express themselves verbally and in writing with language. It is very important that our children have acquired their language skills at a good level in order to prepare them for the future and to ensure that they can continue their academic and social life well. Thanks to a good and effective language education, as stated in the aims of Turkish teaching programs, the basis is prepared for training students who are self-confident, able to read and write effectively, express their emotions, thoughts and dreams, problem-solving, have aesthetic taste, sensitive to national values, listen and speak. The most basic expectations in teaching Turkish are that students can be good listeners, speak, read, write to express themselves effectively, and use what they have learned in the communication process. However, when we look at both society and school life in general, we see that these expectations are not well met, and the conflicts in communication are due to the fact that the mentioned language skills are not equally developed. For this reason, in this study, it is aimed to examine the tendency of postgraduate studies on Turkish teaching in order to clarify the deficiency and development in the ten-year period. Document analysis technique, which is one of the qualitative research methods, was used in this study. Postgraduate studies conducted in the field of Turkish teaching were examined over 8 criteria: publication year, type of publication, methodology, participant type, data collection tool, analysis method, department of study, and Turkish learning field. Within the scope of this study, it was limited to master's theses and doctoral theses written between 2010-2020 on teaching Turkish. It has been examined as a document. In order to access these documents, keywords such as "Turkish education", "Turkish teaching", "reading", "writing", "listening", "speaking", "Turkish lesson" were searched from electronic databases such as the National Thesis Center, Google Scholar and Ulakbim. Content analysis technique was used to evaluate. At the same time, data analysis process was carried out using an Excel program. In the Excel program, the studies were examined under the headings of "Article reference (APA), Methodology, Sample / Participants, Data collection tools, Data analysis method, Turkish learning areas, Thesis type, Year of publication, Department". Data obtained for the purpose of the study. The findings obtained from the research are presented and interpreted as frequency percentage in the Tables. Considering the results of this study related to the postgraduate theses prepared in the field of Turkish teaching, it has been observed that master theses are more than doctoral theses. In the theses examined within the scope of the research, it was observed that the most preferred study group was students. The studies conducted constitute experimental studies applied on students with scales or questionnaires. In the theses examined within the scope of the research, it was seen that the scale / test data collection tool came to the fore. Therefore, it was observed that the majority of the theses were made according to the experimental method as an important method in terms of analyzing whether the applied scales and tests are appropriate, their effects on the result and also testing the cause-effect relationship. When looking at the distribution of the postgraduate theses on teaching Turkish according to the learning areas, it was understood from the examinations that most of the theses were written on the field of

writing and then on reading, and at least the theses on the field of speaking learning were written. In the research, it was seen that the theses about Turkish teaching, which were made over a 10-year period, mostly focused on the Department of Turkish Education and the Department of Basic Education. As a result of the research, it has been seen that these theses, which were written, accelerated in 2018-2019. It has been observed that the studies are aimed at improving reading, writing, speaking and listening skills and detecting the existing problems about these learning areas.

IJTASE